

ROHKAISEMISEN VOIMASTA

Karoliina Haverinen - Referaatti Mary Swanderin artikkelista "Duck, Duck, Turkey: Using Encouragement to Structure Workshop Assignments" teoksessa *Power and Identity in the Creative Writing Classroom: The Authority Project* (2005).

Mary Swander kirjoittaa artikkelissaan kirjoittamisen opetuksen haitallisista ja hyödyllisistä metodeista. Swander myöntää käyttäneensä opettajanuransa alkuvaiheessa samanlaista opetustapaa, jonka hän omaksui omilta kirjoittamisen opettajiltaan. Hän ei opiskelijana pitänyt tapaa hyvänä, mutta silti hän alkoi itse käyttää sitä opettajana. Tapaan kuuluu, että opettaja káskee opiskelijat kotiin kirjoittamaan ja odottaa heidän palaavan seuraavalle tunnille valmiin tekstin kanssa. Teksti perataan läpi yksityiskohtaisesti kaikkien opiskelijoiden läsnäollessa, ja opettaja osoittaa opiskelijan tekemät virheet.

Swander piti outona, että opiskelijoita káskettiin kirjoittamaan, mutta heille ei kerrottu, miten esimerkiksi novelli kirjoitetaan. Opiskelija kaipaa tietoa siitä, mitä kaikkea hän voi kirjoittaessaan ottaa huomioon ja mitä vaihtoehtoja hänellä on esimerkiksi tekstin rakenteen suhteen. Swander kummasteli, miksei kirjoittamisen kurssilla edetty kuin millä tahansa muulla kurssilla: siirtymällä askel kerrallaan perusasioista kohti haasteellisempia.

Swanderin mukaan luovaa kirjoittamista ei alun perin juuri opetettukaan. Kun Paul Engle tuli Iowa Writers' Workshopin johtoon 1945, siitä tuli työpaja, jossa jo melko kokeneet kirjoittajat vastaanottivat arvosteluja kirjoituksistaan. Engle oletti, että hänen opiskelijansa osasivat jo kirjoittaa, ja heidän piti lähinnä vain karaistua ottamaan vastaan kovaa kritiikkiä, kovempaa kuin he tulisivat koskaan saamaan julkisuudessa. Engle uskoi sen olevan opiskelijoiden parhaaksi. Militaristisesta metodista tuli vallitseva, ja samankaltainen toimintamalli oli nähtävissä laajemminkin, sekä akateemisissa piireissä että yritysmaailmassa. Alun perin yliopistoissa käytetty opetustapa alkoi levitä myös muille koulutusasteille, kun Iowa Writers' Workshopin kasvatit alkoivat itse opettaa omaksumallaan tavalla high schooleissa ja collegeissa. Ero Englen opiskelijoihin oli siinä, että näiden oppilaitosten opiskelijoiden kirjalliset taidot eivät olleet vielä kovin kehittyneet.

Vasta kun Mary Swander alkoi opettaa yliopistoa alemmilla koulutusasteilla, hän joutui muuttamaan asennettaan ja toimintaansa. Hän ei voinut olettaa nuoren, kokemattoman kirjoittajan tuovan tunnille valmista runoa ja olevan valmis vastaanottamaan siitä kritiikkiä. Swander alkoikin antaa opiskelijoilleen niin sanottuja rakennuspalikoita tekstejä varten. Hän kehitteli erilaisia harjoituksia ja havainnollisti mallien avulla. Opiskelijat kirjoittivat pareittain tai koko ryhmän kanssa yhdessä, jotta he saisivat kasvatettua itseluottamustaan ja kirjoitettua tekstiluonnoksia. Kun Swander oli todennut opetustapansa toimiviksi, hän siirsi ne myös yliopistoon.

Swanderin auktoriteetti kuitenkin kyseenalaistettiin, koska hän oli nuori nainen ja hänellä oli uudenlainen lähestymistapa opetukseen. Swanderin yllätykseksi häntä haastoivat eniten naisopiskelijat, jotka ollettivat auktoriteettiaseman tarkoittavan jopa äärimmäisen miesmäistä opetustapaa. Miesopiskelijat ottivat ihmisläheisemmän ja vuorovaikutukseen perustuvat metodin paremmin vastaan.

Englen militaristinen opetusmetodi ei ole enää, vuosikymmeniä myöhemmin, sukupuolikysymys. Myös miesopettajat ohjaavat opiskelijoitaan kasvattamaan taitojaan pikku hiljaa ja hyödyntävät positiivista vahvistamista. Swanderin mukaan militaristinen metodi onkin onneksi hiipumassa.

Jokaisen kirjoittamisen ohjaajan on oltava tietoinen, että se saattaa silti vaikuttaa hänenkin taustallaan, ja mietittävä, miten hän ilmaisee auktoriteettiaan.

Nykyään kirjoitetaan paljon häpeän ja syyllistämisen vaikutuksesta lapsen itsetuntoon. Psykoterapeutti Alice Miller puhuu myrkyllisestä pedagogiikasta, jolla lapsia kasvatettiin etenkin 1900-luvun alkupuolella. Kovaa kuria ja aikuisen vallankäyttöä pidettiin lapsen parhaana, mutta tutkimusten mukaan näin kohdellut lapset syyllistyivät aikuisuudessa usein omien lastensa verbaaliseen ja fyysiseen pahoinpitelyyn ja pyrkivät vahvistamaan omaa valta-asemaansa muiden kustannuksella. Omaksuttu malli siirtyy eteenpäin.

Swander pohtii artikkelissaan, kuinka luovan kirjoittamisen opettamisessa voisi käyttää pehmeämpiä metodeja ja silti säilyttää opettajan auktoriteetin. Hänen mukaansa auktoriteetti ei voi ensinnäkään perustua pelotteluun. Opiskelijat välttelevät riskien ottoa, jos heidän virheitään aina osoitellaan. Opiskelija saattaa sivuuttaa täysin opettajan palautteen tai jopa lakata kirjoittamasta. Swander kertoo itse kokeneensa kirjoittajan blokkeja opiskeluaikanaan, mutta hänen mukaansa se ei saisi olla normi.

Kun kirjoittamisen opettaja ottaa positiivisen lähestymistavan opiskelijoihin, opiskelijat yleensä vastaavat samalla tavalla. Swander pitää tärkeänä, että opiskelijan tekstissä kiinnitetään ensisijaisesti huomiota sen ansioihin. Tekstin heikkoudetkin tuodaan esille, kuitenkin rakentavasti, jotta opiskelija voi kehittyä kirjoittajana, eikä kirjoittajan blokkaa synny. Swanderin omien opiskeluaikojen kokemusten mukaan kirjoittamisen kurseilla tekstin hyvät puolet helposti ohitetaan itsestänselvyyksinä, kun taas virheisiin tartutaan, ja niin tekstin heikkoudet saattavat olla ainoat asiat, jotka kirjoittajalle jäävät mieleen.

Omilla kurseillaan Swander määrää jokaiselle opiskelijalle työparin, edustajan (*advocate*), joka palautekeskusteluissa pitää ensimmäisen puheenvuoron ja tarkastelee erityisesti tekstiä kokonaisuutena. Swander ei anna opiskelijoilleen tehtäväksi kirjoittaa arvosteluja, vaan hän mieluummin kannustaa työpareja työstämään tekstiluonnoksiaan yhdessä luokkatilanteiden ulkopuolella ennen kuin niitä käsitellään muiden kurssilaisten kanssa.

Swander teettää kurseillaan opiskelijoiden osaamistason mukaan räätälöityjä harjoituksia, joiden tarkoituksena on askel askeleelta kasvattaa opiskelijoiden kirjoittamisen taitoja. Swanderilla on tapana pilkkoa opiskeltava asia palasiksi, jotka opiskelija voi ottaa haltuun yksi kerrallaan. Kun esimerkiksi tekstin rakenteen jakaa osiin harjoitusten avulla, kirjoittamisen opiskelu on konkreettista ja määrätietoista.

Kun Swander antaa esimerkiksi näytelmäkirjoittamisen peruskurssillaan kirjoitustehtävän, hän saattaa antaa tehtävään sopivia mallitekstejä. Tekstin yhteydessä hän esittää joukon kysymyksiä, joiden avulla opiskelija hahmottaa, millaisia valintoja hän voi omassa tekstissään tehdä ja mitä hänen tulee ottaa huomioon esimerkiksi näytelmän kohtauksen tapahtumapaikkaa miettiessään. Kysymykset auttavat myös huomaamaan, että kirjoittaminen on prosessi. Jos opiskelijan tekstissä on puutteita, on tärkeää, että opettaja osaa sanoittaa ongelmakohtat selvästi. Virkkeiden muotoilua uudelleen voidaan harjoitella koko ryhmän kanssa. Swander uskoo, että suuri osa häpeän ja syyllistämisen menetelmää toteuttavista opettajista on todellisuudessa vain kykenemättömiä tunnistamaan ja sanoittamaan tekstien ongelmakohtia, eikä opiskelija tällöin voi kehittyä.

Kun opiskelija alkaa työstää tehtävän pohjalta kirjoittamastaan tekstistä valmista kokonaisuutta, opettaja ohjaa kirjoittamista tarkentavien kysymysten ja tehtävänantojen avulla. Opiskelija saa uusia ideoita, kokeilee erilaisia tekniikoita ja ottaa riskejä pelkäämättä epäonnistumista. Kurssilaisten

yhteisissä palautekeskusteluissa ei niinkään arvoteta tekstiä vaan rakennetaan siitä toimivaa kokonaisuutta.

Swander jakaa opiskelijat pieniin ryhmiin, joissa opiskelijat yhdessä kehittelevät ideoita ja ehdottavat parannuksia toinen toisensa teksteihin. Kyse on yhteistyöstä. Ryhmissä syntyy myös uudenlainen auktoriteetti – jokaisen opiskelijan auktoriteetin tunne suhteessa häneen itseensä.

Swanderin mukaan hänen näytelmäkirjoittamisen kurssinsa opiskelijoiden itseluottamus kirjoittajina oli kasvanut lukukauden loppuun mennessä. He tarkastelivat kriittisesti omia tekstejään ja olivat valmiita muokkaamaan niitä. Kun opiskelijalle annetaan mahdollisuus edetä askel kerrallaan ja huomata vaihtoehtoisia kirjoittamisen tapoja, opettajalla ei ole juuri tarvetta osoittaa opiskelijoille heidän virheitään.

Swander kertoo soveltavansa samanlaista harjoitukseen pohjautuvaa metodologiaa myös kursseilla, joilla ei kirjoiteta fiktiota. Kaikilla hänen kirjoituskursseillaan opiskellaan lukukauden ensimmäisellä kolmanneksella erilaisia tekniikoita, runoudessa esimerkiksi kielikuvia ja runomittoja. Militaristisen opetuksen mallin hiivuttua on pyritty löytämään ja dokumentoimaan sen tilalle metodeja, jotka tukevat uudempaa, auktoriteettitietoista lähestymistapaa. Swanderin mukaan olennaisia asioita ovat tarkkuus lause- ja virkerakenteissa ohjaamisessa ja keskustelu tekstin kokonaisrakenteesta, oli kyseessä fiktiivinen teksti tai ei. Taitojen rakentuminen askel kerrallaan ja jaksotetut harjoitukset ovat hyvä lähtökohta oppimiselle. Työskentelystä ryhmässä vuorovaikutteisessa ilmapiirissä on myös apua.

Lopuksi Swander kehottaa tarkastelemaan kulttuurista kontekstia, jossa opetusfilosofioita rakennetaan. Esimerkkejä häpeän ja syyllistämisen metodista on löydettävissä mm. urheilumaailmasta. Ihmiset ovat kuitenkin alkaneet huomata metodin haitat ja ymmärtää, ettei sitä tarvitse sietää eikä välittää eteenpäin. Kannustaminen ja asteittain oppiminen lisää motivaatiota. Keskinäisellä kunnioituksella ja yhteistyöllä rakennetaan luokkahuoneessa enemmän auktoriteettia kuin autoritäärisellä ja ylimielisellä asenteella. Swanderin auktoriteettitietoisessa pedagogiikassa käytetään metodeja, jotka auttavat opiskelijoita saavuttamaan tavoitteensa ja samalla säilyttämään arvokkuutensa.

Lähde: Mary Swander: Duck, Duck, Turkey: *Using Encouragement to Structure Workshop Assignments* teoksessa Anna Leahy (toim.): *Power and Identity in the Creative Writing Classroom: The Authority Project*. 2005.

Referaatti: Karoliina Haverinen